

Hoe overleeft het onderwijs bij krimp in een dunbevolkt gebied?

Krimp-CV

Henk van der Esch, bestuursvoorzitter Achterhoek VO

- Lid themagroep onderwijs van het Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling (sinds 2009)
- Krimpspreker op conferenties (sinds 2010)
- Lid Kerngroep Krimp PO Achterhoek (sinds 2010)
- Voorzitter van de Werkplaats Vitale Leefomgeving in Achterhoek 2020 (sinds 2011)
- Lid werkgroep Krimp & Ontgroening van de VO-Raad (sinds 2012)

27 maart 2013

Krimp is samen groeien

Wat is er aan de hand?

- Bevolkingsontwikkeling is de som van
 - Natuurlijke aanwas (geboorte/sterfte)
 - Migratiesaldo
- Aantal kinderen per vrouw in Nederland:
 - 1960: 3,1; 1970: 2,5
 - Vanaf 1975: rond de 1,7
 - 2,1 nodig voor stabilisatie
 - Sinds '75: elke generatie vrouwen telkens kleiner dan de vorige

27 maart 2013

Krimp is samen groeien

Ontwikkelingen

- Ontgroening
- Vergrijzing
- Bevolkingskrimp
- Daling aantal huishoudens

In die volgorde!

Ontgroening vind eerst onopvallend plaats

27 maart 2013

Krimp is samen groeien

Tussenadvies:

**Kom 8 tot 10 jaar voor krimp
(ontgroening) in actie**

2015: ontgroening bereikt brugklassen

Met als perspectief:

- 30% minder leerlingen in 2030
- € 25 miljoen minder bekostiging
- Onrendabele afdelingen, nevenvestigingen, scholen
- Strijd om de leerlingen?

27 maart 2013

Krimp is samen groeien

Observaties

- Veel scholen de enige school van het dorp of de stad
 - Of het enige gymnasium
 - Of de enige school met beroepsonderwijs
 - Of de enige school voor praktijkonderwijs
 - Alleen in Doetinchem en Zutphen dubbelingen bij mavo, havo, vwo
- Een 'strijd om de leerling' kan onmisbaar onderwijsaanbod onnodig doen verdwijnen
- Veel scholen zijn of worden van kwetsbare omvang
- Traditionele (leerlingen)prognoses hebben de krimp niet zien aankomen

 27 maart 2013 Krimp is samen groeien

September 2007, 8 jaar voor krimp

- Confessioneel VO: 2x RK, 2x PC, 8800 leerlingen
- Openbaar VO: zes scholen, 4800 leerlingen
- Uitdagingen:
 - PC, RK, Openbaar onder één bestuurlijk dak
 - Felle concurrenten verbinden
 - 13 vetorechten overwinnen
 - En nog veel meer

 27 maart 2013 Krimp is samen groeien

Waarom?

- Om voor de Achterhoek een zo dekkend en divers mogelijk netwerk van zo kleinschalig en thuisnabij mogelijke onderwijsvoorzieningen te waarborgen.
door
- Gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor de Achterhoekse onderwijskaart.

 27 maart 2013 Krimp is samen groeien

Succesfactoren

- Een gedeelde **samenlevingswaarde**
- Bewustwording en besluitvorming zonder krimp
- Standvastig op de waarde, flexibel op tijdpad, proces, vormgeving
- Continuïteit van leiderschap
- Paradigmawisseling: van concurrentie naar samenwerking
- Een portie geluk

 27 maart 2013 Krimp is samen groeien

O, o, Den Haag

- Een waslijst aan wensen (themagroep onderwijs van het Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling), vooral:
 - **Veel meer regelruimte nodig!**
 - Onderwijstijd
 - Fusietoets
 - Regels rond samenvoeging van klassen, afdelingen, bovenbouwen

 27 maart 2013 Krimpen is samen groeien

Enkele stellingen tot slot (1)

1. Begin 8 jaar voor ontgroening, dan ben je net op tijd
 - Tijd voor bewustwording en pas later maatregelen
 - Tijd om de organisatie aan te passen
2. Voortbestaan van instituten is ondergeschikt aan spreiding en kwaliteit van onderwijsvoorzieningen
3. Draagvlak is iets anders dan "meeste stemmen gelden"

 27 maart 2013 Krimp is samen groeien

Enkele stellingen tot slot (2)

4. De kunst van het loslaten is cruciaal voor succes
5. Vijanden kunnen vriend worden
6. Men hoeft niet te slagen om toch door te gaan [Willem van Oranje]

 27 maart 2013

Krimp is samen groeien